

מיליון דולר - איך הוא עשה את הנסף?

פת ואת ישראל עוד תקופה ארוכה. שכן רק עתה היא מתפתחת. בצרפת עומדים להתפרסם בעתיד הקרוב שני ספרים על הפרשה והדמות שבמרכזה. מרגע שהתגלה סמי פלאטו בישראל מאחורי זהותו של שמואל שרון, החלו עיתונאים צרפתיים להגיע לישראל כדי לראיינו ולשמוע גם את גירסתו שלו לפרשה. כמה עסקנים פוליטיים בישראל שלמדו על הפרשה רק מקריאה בעיתונים כבר מיהרו לעוט עליה ולנצלה לצרכיהם. עיתונאים הפיצו ידיעות שאי-הן שחר כאילו כבר ניסו לחטוף את סמי פלאטו שאינו עושה צעד ללא ליווי צמוד של שומרי ראש מזויינים. ידיעות מפאריס סיפרו כי צרפת מעיינת בבקשה להסגרתו של סמי לידיה.

כל זה הביטח סמי פלאטו, מי שהיה כמעט אלמוני עד לפני שבוע, עשוי להימצא עוד זמן רב בכותרות. מי הוא סמי ומה מריץ אותו?

יועצו של

נשיא דהומיי

כמו על פי חוקיות נסתרת, מתפוצצת אחת לכמה שנים בצרפת שערוריה כלכלית רבת-מימדים. הנושאת עליה את שמה של דמות יהודית.

בתום המילחמה חזר סמי לפאריס. חבש מחדש את ספסל-הלימודים והשלים את לימודיו בגימנסיה. חבריו לספסל הלימודים היו כושים. יוצאי מדינות אפריקה הדוברות צרפתית. שמישפחותיהם היגרו לצרפת.

כמו אנשי עסקים יהודים אחרים בצרפת שעלו לגדולה, החל גם סמי את חייו קאריירה הפיננסית שלו בעסקי הפנאים משומשים וגרוטאות במרשה-לה-פוש - שוק-הפישפשים של פאריס. אולם לא עבר זמן רב והוא הפך לתעשיין. המוח העסקי המפותח שלו תפס מיד את האפשרויות הטמונות במוצרי פלסטיק. בשנות החמישים הוא פתח מיפעל שהחל לייצר שואבי-אבק בשיטה מהפכנית.

היו אלה שואבי-אבק קומפאקטיים, קלים, עשויים מחומר פלאסטי, שנשאו עליהם את שמו של יצרנם: סמי. שואבי-אבק שלו ששקל בסך הכל קילו וחצי, לעומת שואבי-אבק במישקל שבעה ק"ג לוגרם שייצרו הקונצרנים הגדולים, הפך ללהיט. סמי עצמו היה נוסע מריד ליריד כדי להפיץ את מוצריו.

„באתד הירידים“, סיפר, „פגשתי ביצרן שואבי-אבק וקן שאמר לי: אני מוכר 150 מכשירים בחודש וחי בשקט. אבל אותך הם יחסלו. לא הבנתי את כוונתו עד שיום אחד הגעתי למצב בו מכרתי

דמות המלכת

בפרשת פלאטו הוא ז'אן רובוטייה (במרכז), הנראה בתמונה בטכס החתונה האזרחי של סמי, בו לוחץ ראשו עיריית פאריס את ידו כלתו של סמי. רובוטייה, ששימש בטכס-הנישואין כעד מצד הכלה, היה אחד האנשים רבי-ההשפעה בצמרת השילטון הצרפתי. בין תפקידיו הרבים, הוא כיהן גם כנשיא חברת-ההשקעות סינינקו, שסמי פלאטו היה הרוח החיה בה.

גלו מתחבים עשירים ומרבעי נפט. לא היתה דהומיי עשירה באוצרות כאלה. אחרי כמה חודשי שהייה בדהומיי חזר סמי לפאריס.

בוטיקים

וקרקעות

ומ אחד כמעט שגרם למשבר בממלכת דהומיי. בביקורו בפאריס היה נשיא דהומיי נוהג להתארח בביתו של סמי. ערב אחד מביקוריו שלה לסמי מיב-רק בו הודיע לו על כוונתו להגיע לפאריס למחרת. באותו מיברק ביקש ממנו להתקשר עם שגריר דהומיי בפאריס, להודיע לו לבוא ולקבל את פניו בגמל-התעופה. סמי עשה כמצווה. אבל עוד

באותו יום שיגר השגריר מיברק לנשיאו בו הודיע לו על התפטרותו מתפקידו. הוא ציין כי אין זה הנוהל הממלכתי המקובל ששגריר מדינה יקבל הודעה על ביקור נשיאו במדינה בה הוא משרת. באמצעות אינה ידיד יהודי שיש לו בפאריס, כאשר התחוללה מהפכה בדהומיי וחברו של סמי הודח מהשילטון, נגמרה גם חי קאריירה הדיפלומטית שלו כיועץ-מיוחד לנשיא. אבל סמי לא היה מודאג. באותה תקופה, בתחילת שנות ה-60, כבר שלט על רשת שלמה של עסקים על פני צרפת כולה.

היתה זו רשת של בוטיקים וחדרי-הדרגסטור; חנויות למימכר דבריי-לבוש לצעירים. ללא חלונות ראווה, שנראו יותר

(המשך בעמוד 28)

ראשיית העושר

הקומויקאי הצרפתי הנווד פרנו רנו (משמאל) מציג את שואבי-האבק הקומפאקטי הראשון העשוי מחומר פלאסטי, מתוצרת מיפעלו של סמי פלאטו (מימין). שואבי-האבק, שנקרא בשם סמי, זכה להצלחה שהניעה את חברת פיליפס לרכוש את מיפעלו של סמי בשנות החמישים.

התופעה אינה מיקרית. שערוריות כל-כליות, מעשי-שחיתות והונאה, הם חלק בלתי-נפרד מהחיים הכלכליים והחברתיים בצרפת. הם נובעים בעיקר מאווירת השחיתות והריקבון המאפיינת את השיכבה השלטת בצמרת הכלכלית והפוליטית בחברה הצרפתית. כאשר צרפתי עומד במרכזה של שערוריה שנחשפת, אין בכך כבר כל חדש. בעיני הצרפתי הממוצע זה הפך כבר חלק מאורח החיים של הרצמרת, שריד מסורתי מתקופת שילטון האצולה.

מדי פעם מתברג גם מהגר יהודי אל תוך המערכת תמושחתת הזו. מנסה ליטול חלק במישחקים האסורים. כאשר הוא נתפס בקלקלתו, הוא הופך מייד שער לעוואול, משמש הוכחה לטענה שהיהודים הם המשחיתים את הכלכלה הצרפתית. זהו הרקע להתפוצצותה של פרשת סמי פלאטו.

הוא נולד כשמואל שייביץ' בכפר הפרי לני ולושיין שליד העיר לודו, אביו היה צבע סכסטי. ערב מלחמת העולם השנייה עקרה מישפחתו לצרפת כשתי מצוידת בדרכון פליטים מטעם איגוד חבר האלומים. המישפחה התיישבה בבית מגורים ברובע ה-11 של פאריס, שם התר קבצו כ-150 מישפחות עקורים יהודים. כאשר פרצה המלחמה נמלט סמי לני כפר בסביבת העיר ליון, חסתה שם כל תקופת המלחמה בחוותו של איכר שאס-תייע בעבודתו של הנער.

אסע מסביב לעולם

סמי פלאטו ורעייתו על סיפון אוניית הפאר הצרפתית סראנס. בעת שזו ערכה מסביב לעולם מסע-נופש למיליונרים שנמשך מיספר חודשים. בניל 45, מנהל סמי פלאטו עסקים בינלאומיים בחיפף של מאות מיליוני דולרים. על-יפני העולם כולו.